

Slováci dýchajú karcinogénny vzduch, dokedy?

Znečistené ovzdušie nad Slovenskom kričí z mapy kvality ovzdušia celej Európy

Zvolen, 25. februára 2014. Slovensko patrí v znečistení ovzdušia podľa výsledkov poslednej správy Európskej environmentálnej agentúry z novembra 2013 medzi najhoršie krajiny v EÚ, vyššie znečistenie ovzdušia má už iba Poľsko a Bulharsko¹. Porovnanie v správe hodnotilo priemerné ročné koncentrácie jemných prachových častíc PM_{2,5}, PM₁₀ a ozónu O₃ v členských krajinách EÚ. Slovensko v r. 2011 prekračovalo hraničné hodnoty EÚ, ktoré sú pri PM_{2,5} dokonca dva a pol krát vyššie ako odporúčané limity Svetovej zdravotníckej organizácie (WHO) z roku 2005². Riešenia pre Slovensko sú finančne dostupné, predovšetkým prostredníctvom ponúkaných fondov Európskej únie.

Skúsenosti s riešením znečisteného ovzdušia odzneli na medzinárodnej konferencii **Čistý vzduch pre mestá**³ 19.-20. februára 2014 v Bratislave, kde Daniel Lešinský z o. z. CEPTA uviedol: „Za posledné tri roky vidieť mierny pozitívny posun v kvalite ovzdušia na Slovensku, no napriek tomu z výsledkov monitoringu je zrejmé, že situácia je stále zlá. V piatich zo siedmich krajských miest SR sme aj v r. 2013 prekračovali limity prachových častíc PM₁₀ – v Bratislave, Banskej Bystrici, Žiline, Prešove i v Košiciach. Znečistených miest s nevyhovujúcou kvalitou ovzdušia máme na Slovensku samozrejme viac.“

Čo s tým môžeme robiť u nás doma, na Slovensku?

„Riešenia máme na stole a peniaze na účte. Je potrebná vôľa kompetentných pracovníkov a zodpovedných politikov problém riešiť bez zbytočného odkladu. Zo strany štátu potrebujeme vytvoriť motivačné legislatívne a ekonomické prostredie, kvalitný monitoring, informačný systém (reporting), komplexnú inventarizáciu zdrojov znečistenia na lokálnej úrovni a nasmerovanie dostatočných financií napr. z EÚ fondov a Envirofondu do účinných opatrení na riešenie problematiky (ne)kvality ovzdušia v SR.“ dodáva environmentalista Lešinský.

Znečistené ovzdušie bolo Svetovou zdravotníckou organizáciou oficiálne vyhlásené za karcinogénne. Popri kardiovaskulárnych ochoreniach a ochoreniach dýchacích orgánov spôsobuje aj rakovinu pľúc a rakovinu krvi.⁴

Medzi riešenia, ktoré sú bežné v krajinách Európskej únie patrí dostupná nízkoemisná verejná doprava, filtre na všetky dieselové vozidlá, bezpečná cyklo-infraštruktúra, zatepľovanie, využívanie solárnej energie, modernizácia kotlov na drevo a ďalšie.

O. z. CEPTA vydala informačné materiály o ekošoférovani⁵, ktorým môže prispieť k zlepšeniu kvality ovzdušia každý šofér a pritom ušetriť až 20 % financií, ktoré zaplatí za benzín či naftu, viac sa dozviete [TU](#).

Kontakt: Daniel Lešinský, lesinsky@changenet.sk; mob.: 0905581076;

Centrum pre trvaloudržateľné alternatívy (CEPTA): www.cepta.sk

Clean Air is co-financed by the European Union's LIFE financial instrument.

Zdroje použitých informácií:

1. EEA, Attainment situation for PM₁₀, PM_{2.5} and O₃ in 2011 (05.11.2013): <http://www.eea.europa.eu/data-and-maps/figures/attainment-situation-for-pm10-reference-1>
2. WHO Air quality guidelines for particulate matter, ozone, nitrogen dioxide and sulfur dioxide (2005): http://whqlibdoc.who.int/hq/2006/WHO_SDE_PHE_OEH_06.02_eng.pdf
3. CEPTA, medzinárodná konferencia Čistý vzduch pre mestá 19-20.02.2014: <http://www.cepta.sk/index.php/sk/kvalita-ovzdušia/123-informacie-o-teme-a-kontakty/535-cisty-vzduch-pre-mesta;>
4. WHO, IARC (17 October 2013): Outdoor air pollution a leading environmental cause of cancer deaths: http://www.iarc.fr/en/media-centre/iarcnews/pdf/pr221_E.pdf
5. CEPTA, Ekošoférovanie – leták, Sprievodca pre šoférov: <http://www.cepta.sk/index.php/sk/clean-air-ciste-ovzdušie-projekty-736/528-ekosoferovanie>

Clean Air is co-financed by
the European Union's LIFE
financial instrument.

